

VILJAMARKKINAT

**Tilannekatsaus
20.04 2010**

**Vilja-asiamies
Max Schulman, MTK**

Viljamarkkinat ennen

- Pohjois ja Etelä Amerikka
 - Vientiä
 - Poliittinen ase → EEP vientitukea USA
 - vehnä, maissi, soija → maailman laajuisesti
- EU alue
 - Tuettua vientiä sekä tuontia
 - Vehnän ja ohran → vientiä
 - Soijan ja maissin → Tuontia
- Suomi
 - Tuettua vientiä ylituotanto tilanteessa
 - Kaura, Ohra ja vehnä
- Neuvostoliitto
 - Tuontivoittoista aluetta
 - Vehnää, maissia, soijaa, ohraa,
- Australia
 - Vientiä kun ylituotantoa
- Aasia + Afrikka
 - Tuonti voittoista toimintaa

Maailmanmarkkina → tänään

- Pohjois ja Etelä Amerikka
 - Vientiä → Vehnä, Maissi ja Soija
 - Pitkälti GMO:ta → Soija, maissi
- EU
 - Vientiä → ylituotanto alue → vehnä, ohra, kaura
 - Tuontia → Soija, maissi, rapsi → USA, Brasilia ja Argentina
- Venäjä, Ukraina + Kazahstan
 - Vientiä → Vehnä, Ohra, rapsi → uusi peluri
- Afrikka
 - Tuonti voittonen mutta omaan tuotantoon satsataan
- Kiina
 - Suuri tuoja → oma tuotanto nousussa
- Muut Aasian maat
 - Tuonti voittoista
- Australia
 - Vientiä → vehnä suurin mutta myös muuta myös kaura

Nykytilanne → kevät 2010

- Pohjois Amerikka
 - Aikainen talvi → syysvehnä ala jäi pieneksi → suuret varastot
 - Maissi ala kasvussa, soijalle ennustetaan myös kasvua
 - Etanoli teollisuus kasvaa → raaka-aineena maissi sekä myös ohra
 - Maissia jäi puimatta viime syksynä → taseessa ”piilevä” virhe
- EU
 - Syyskylvö-ala normaali → talvehtiminen vielä todennettava, Baltia
 - Vehnä sekä rapsi ala on kasvussa → syys-, vehnä ja rapsi
 - Ohra ala pienenee → syys ja kevätohraa on kylvetty vähemmän
 - Kevät ohraa aiotaan kylvää vähemmän → ennuste
 - Suuret varastot → ohraa, vehnää sekä maissia
 - Lannoitetasoa vähennetty
- Venäjä, Ukraina + Kazahstan
 - Odotettavissa talvituhoja → kylvetty ala normaali
 - Ohra ala pienentynyt
 - Varastoissa → vehnää sekä ohraa
 - Aggressiivisia vienti markkinoilla → vielä

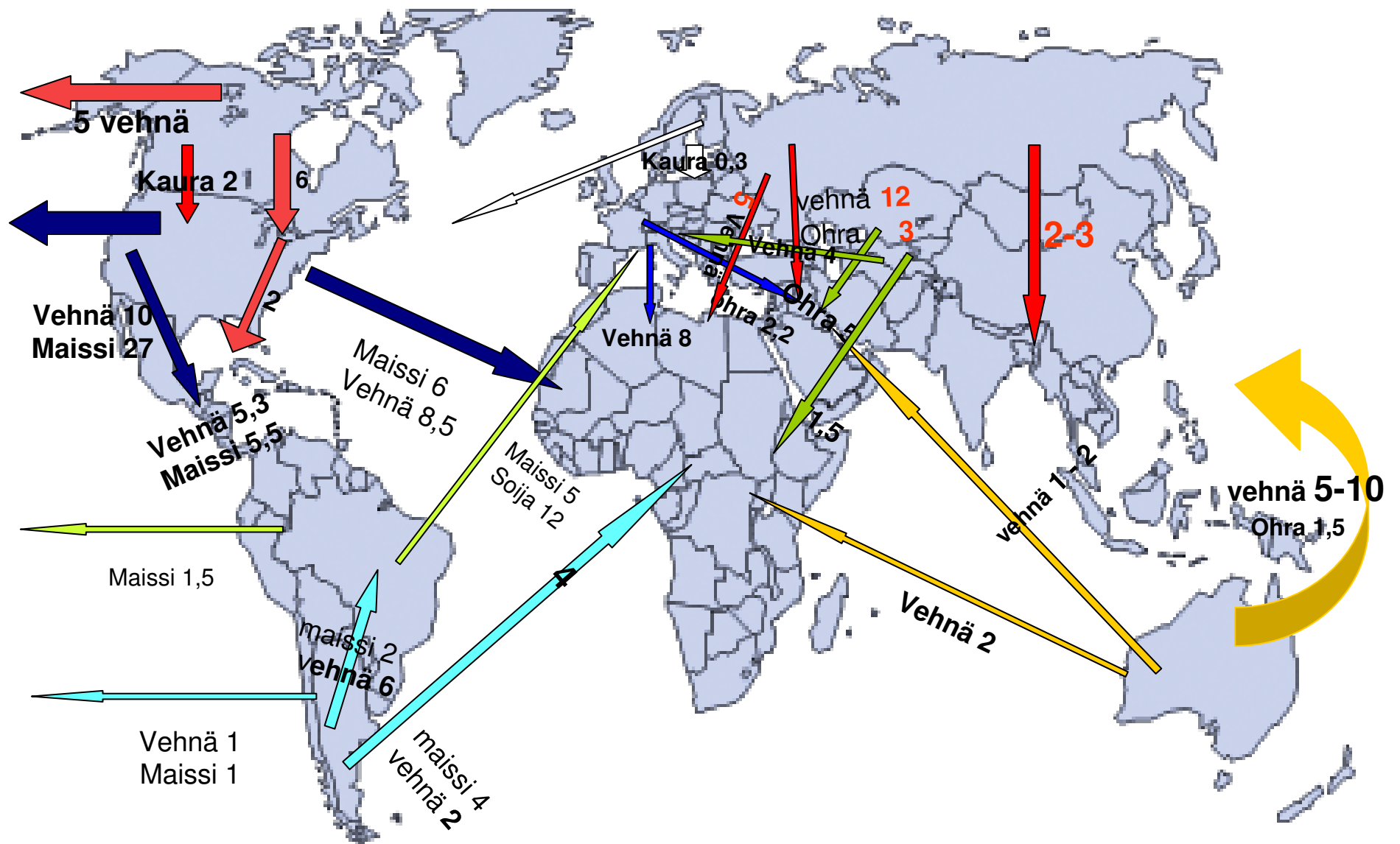
Nykytilanne → kevät 2010

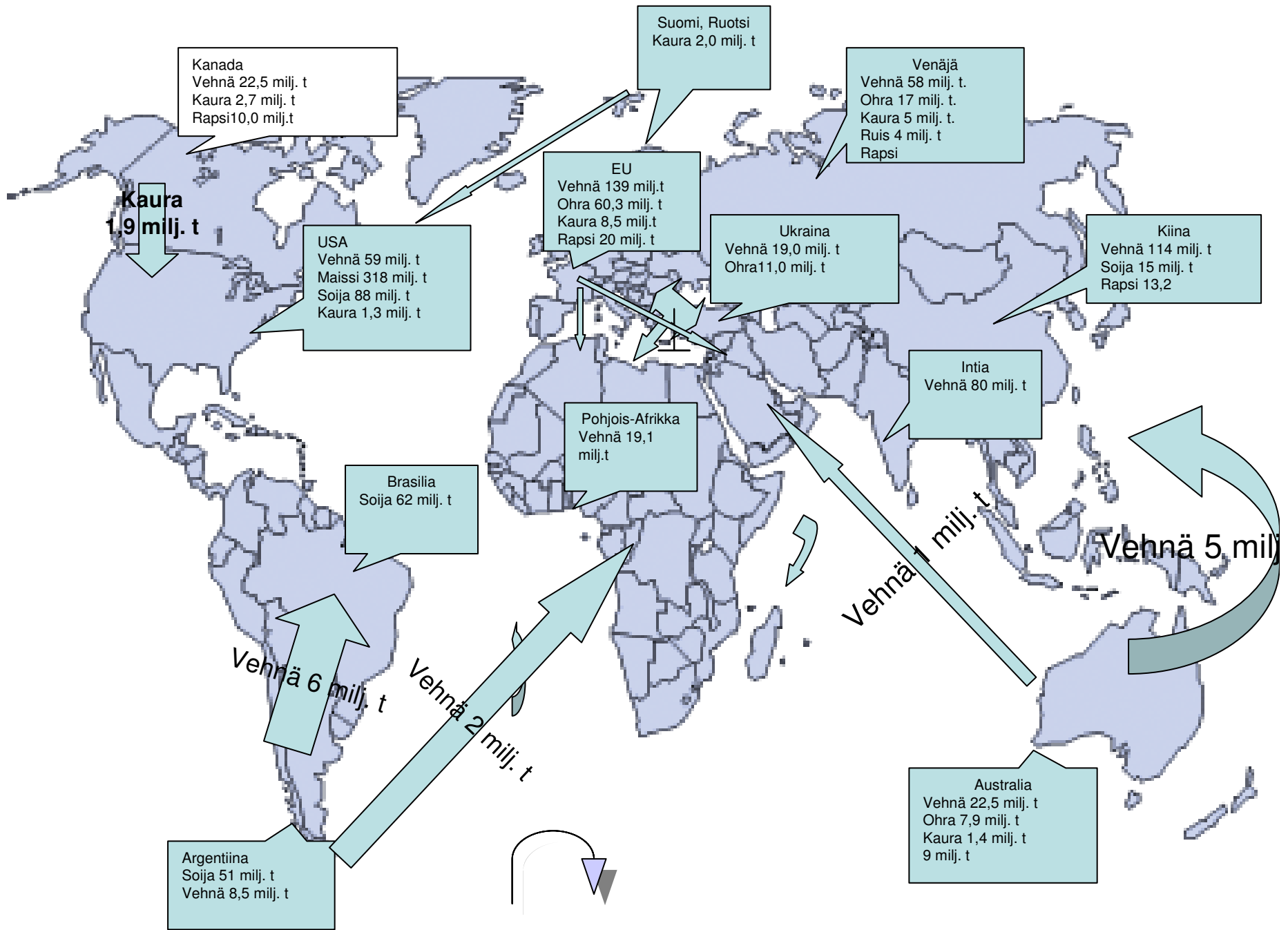
- Afrikka
 - Tuonti voittoinen alue edelleen
 - Pohjois Afrikan maat olleet aktiivisia tuojia → vehnää ja ohraa
 - Ostaneet sekä EU että Venäläistä ja Kazakhstanilaista vehnää
- Kiina
 - Suuri tuoja → oma tuotanto nousussa
 - Ostaneet varstoon paljon soijaa → nyt tyrehtynyt
 - Mallasohran tarve tulee kasvamaan → elintaso nousee
- E. Amerikka
 - Sadonkorjuu menossa → satoennusta nousuut kokoajan
 - Oikullinen sää → sadetta tullut alueittain normaalia enemmän
 - Sekä maissi että soija sadoista odotetaan suuria → laatu ??
- Australia
 - Vientiä → vehnä suurin mutta myös muuta esim. Kauraa
 - Säätila ollut oikullinen → sadonkorjuu käynnissä

Muutoksen vaikuttajat

- WTO
- USA → etanoli teollisuus kasvussa, GMO
- Etelä-Amerikka → GMO
- EU → CAP 2013 jälkeen
- Mustanmeren alue → Vientiä
- Maailman laajuinen taantuma
- Ilmastonmuutos
- Väestönkasvu
- Ruokakriisi/t

Maailman viljakauppa (milj. tonnia 2007/08)

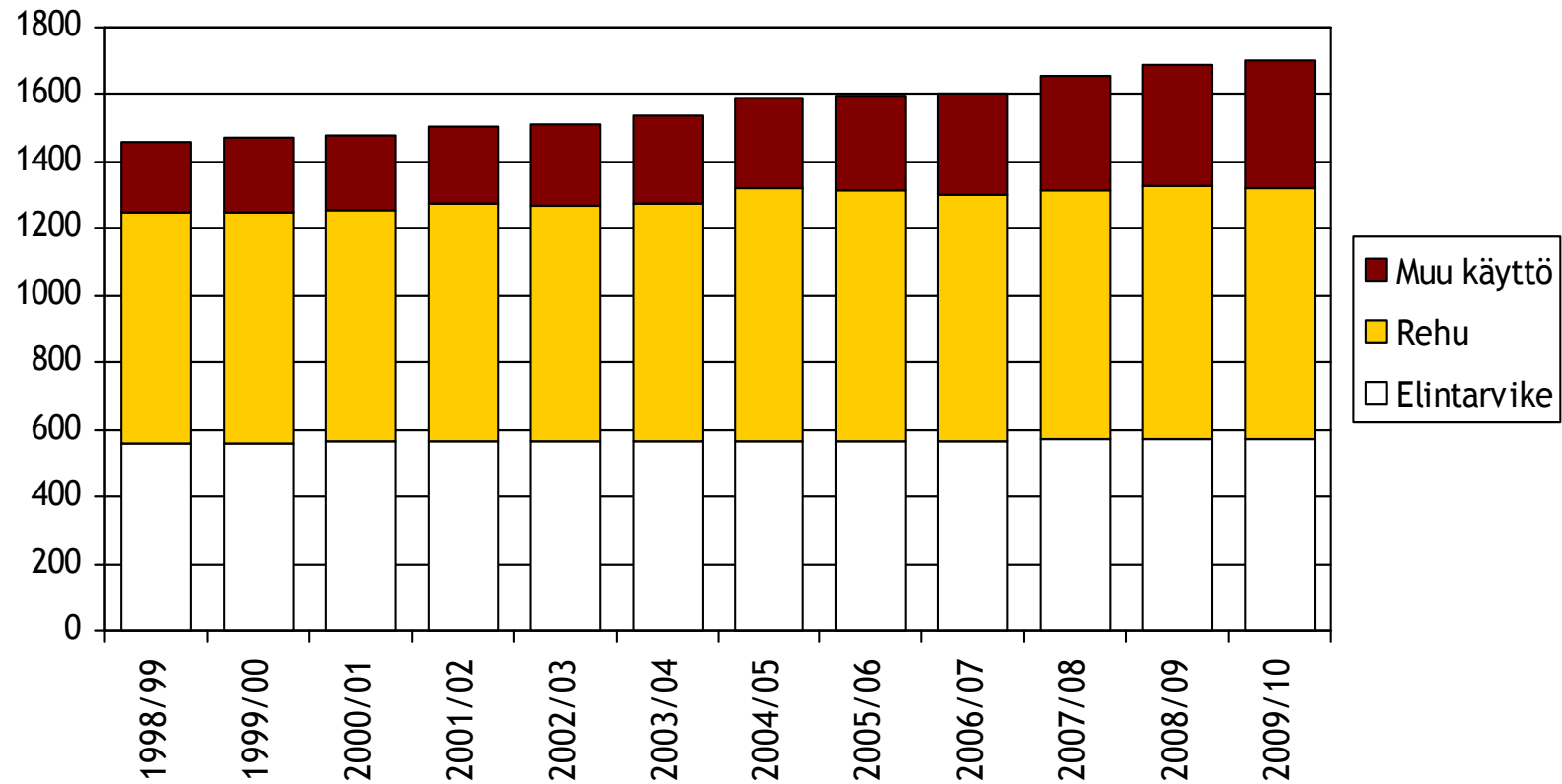

Viljan hintoihin vaikuttavat tekijät

- Tarjonta ja kysyntä → tuotannon ja kulutuksen tasapaino
- Varastotilanne
- Valuuttakurssit → myös rahan saanti (luotto, korot)
- Kuljetuskustannukset
- Energian ja bioenergian hinnat
- Yleinen talouskehitys
- Spekulatiivinen kauppa
- Hallinnolliset ja poliittiset päätökset
- Satokauden sää → Pohjois / Etelä akselilla

Maailman viljankäyttö

Milj. tonnia

Satokausi 2010/11 vehnä (IGC)

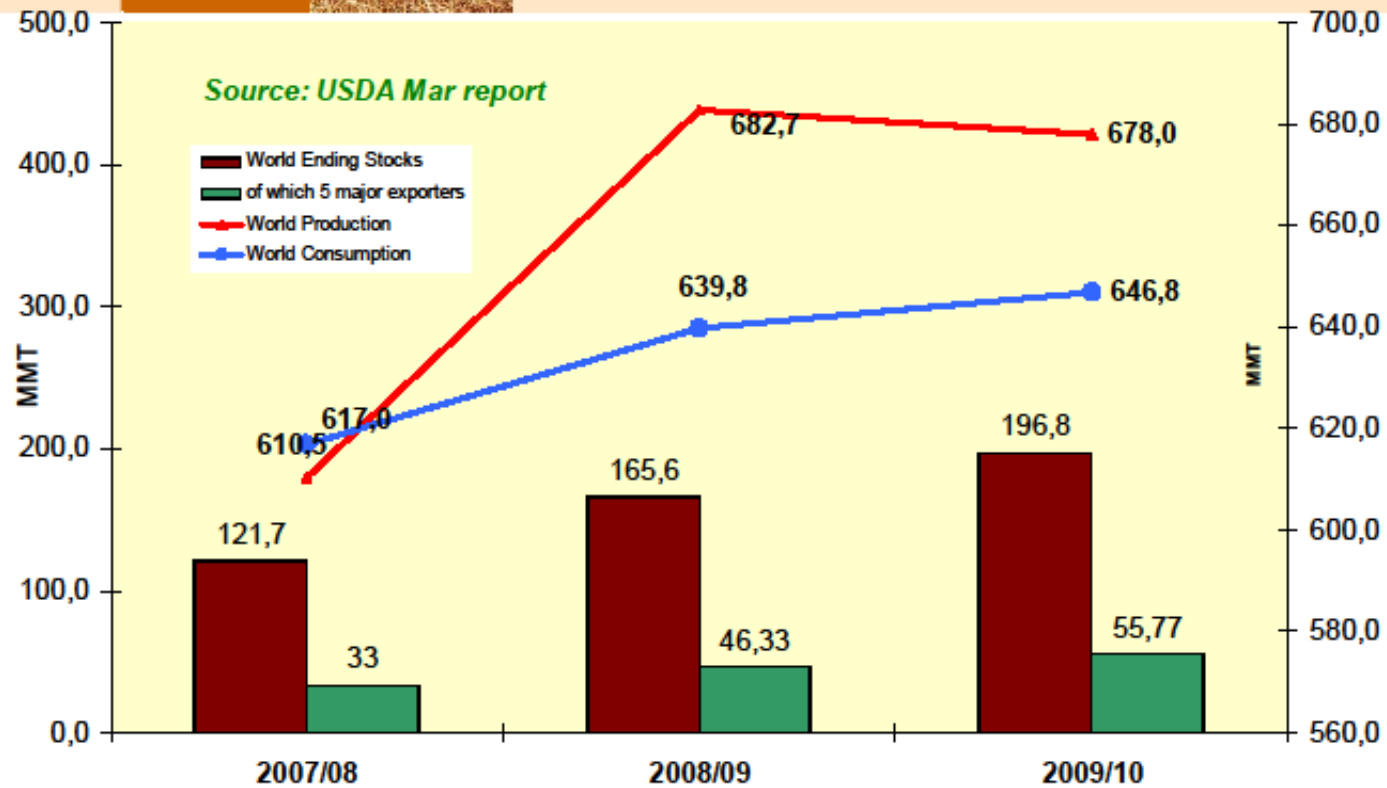
IGC:n vehnän satoennuste 2010/11 → 659 mt

- 2009/10 ennuste oli 649 mt → 675 mt. tot.
- 2008/09 ennuste oli 646 mt → 688 mt. tot
- Eli jos säätila on suotuisa 2010/11 niin toteutunut sato voi nousta 689 mt. (jos IGC:n virhe on saman suuruinen kuin aikaisempina satovuosina)
- Vuonna 2008 varanto oli 17% maailman kulutuksesta → nyt lähes 30%

World wheat balance sheet - USDA

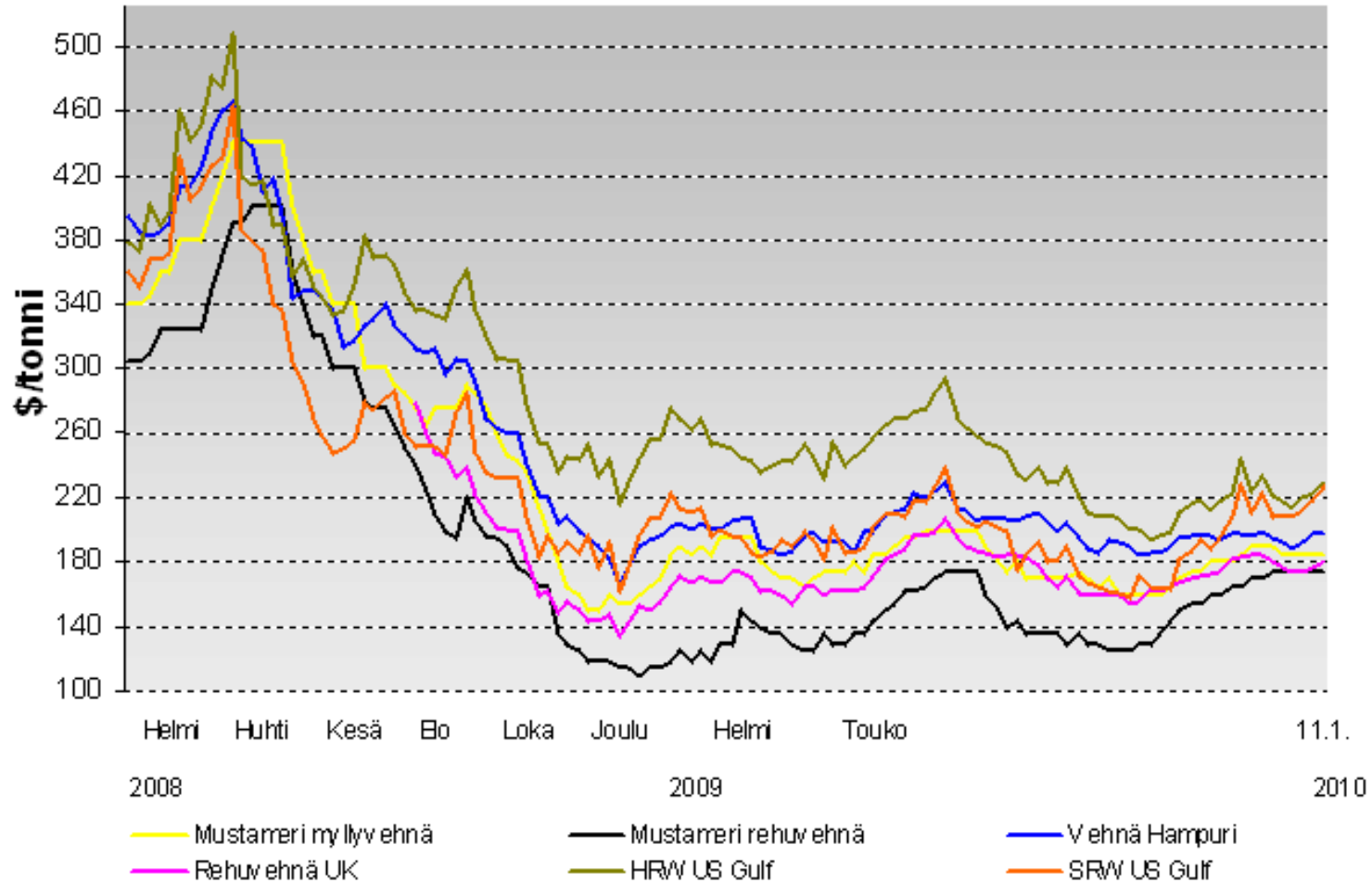

European Commission
Agriculture and Rural Development

Vehnän maailmanmarkkina hinnat

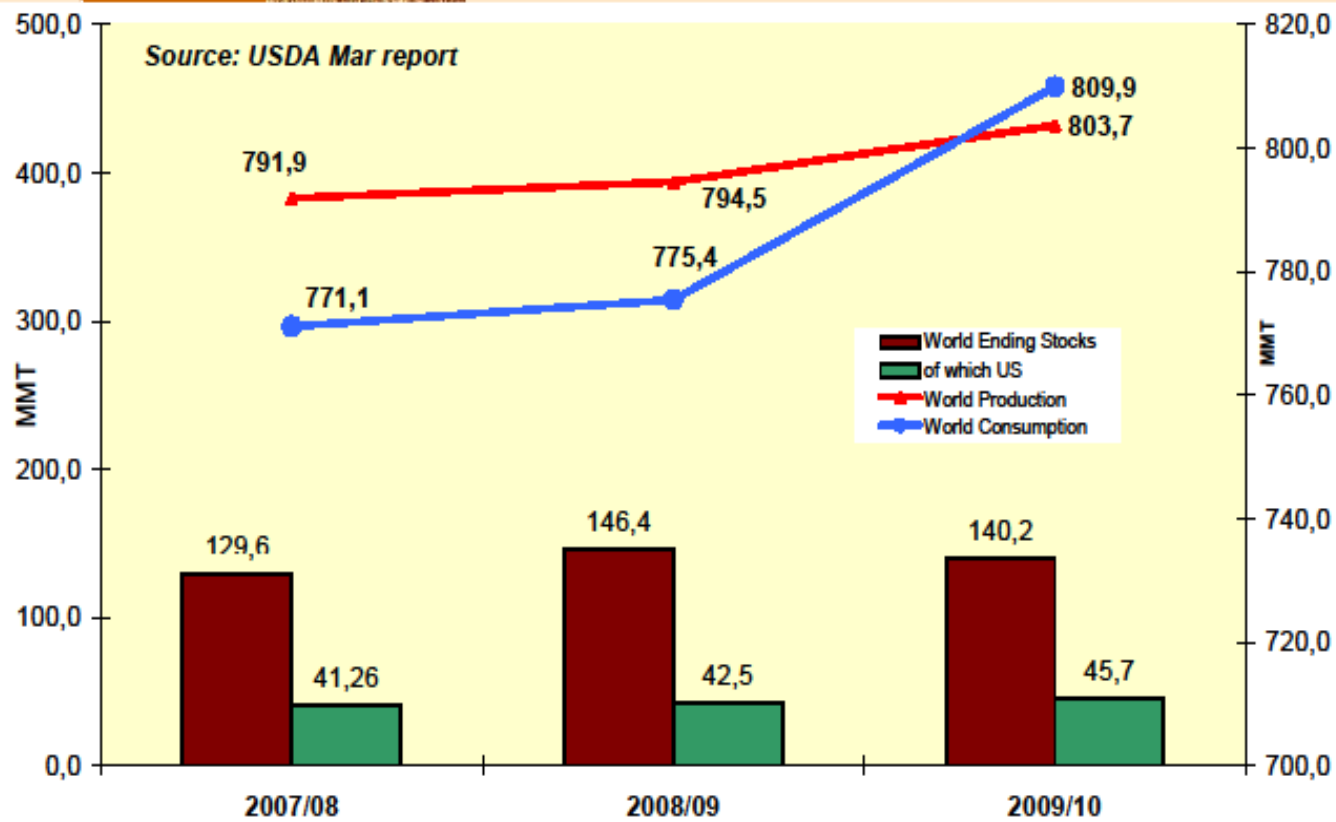
Vehnän hintakehitys 2008-09 (Fob, \$/tonni)

World maize balance sheet - USDA

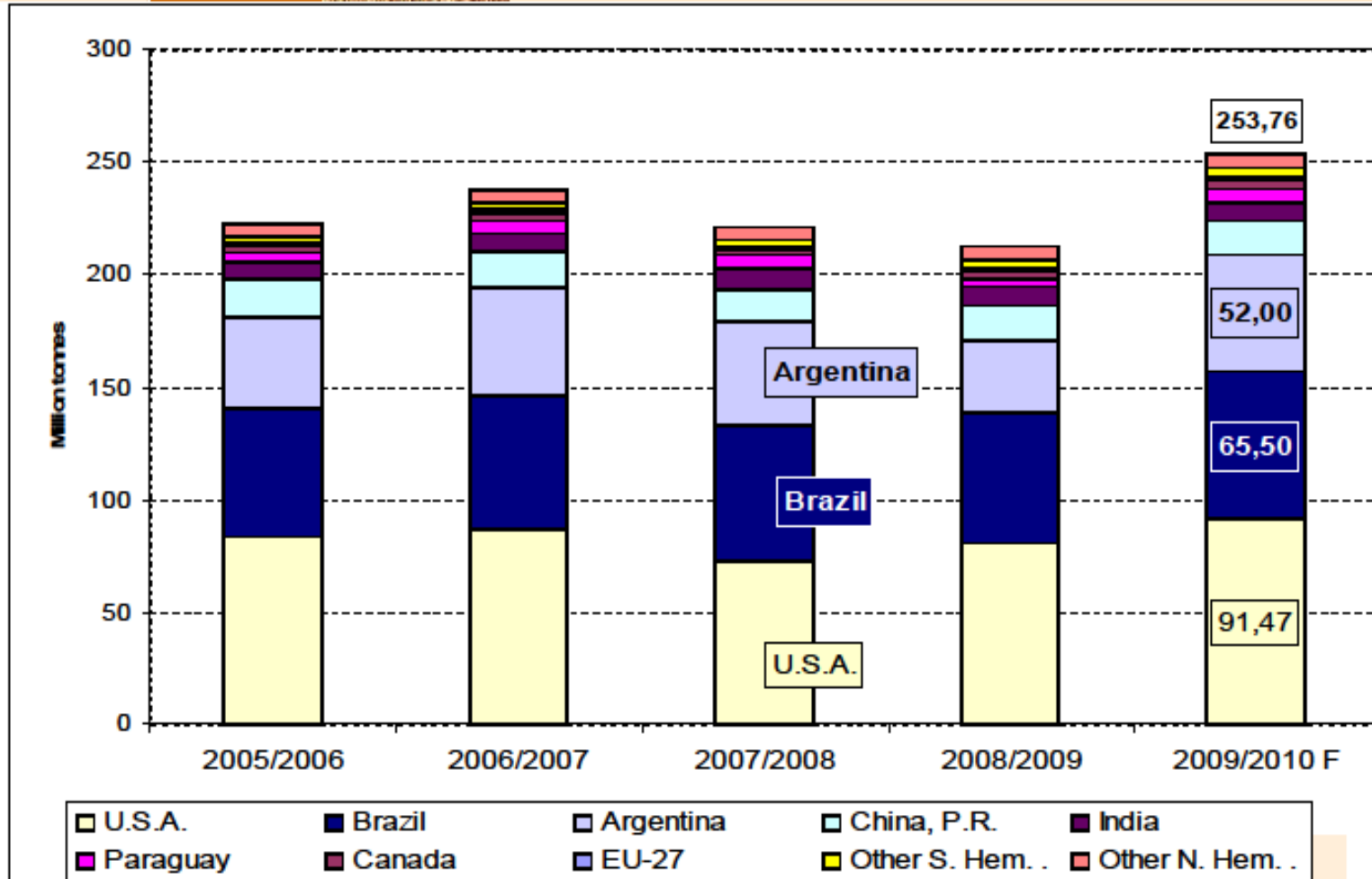
European Commission
Agriculture and Rural Development

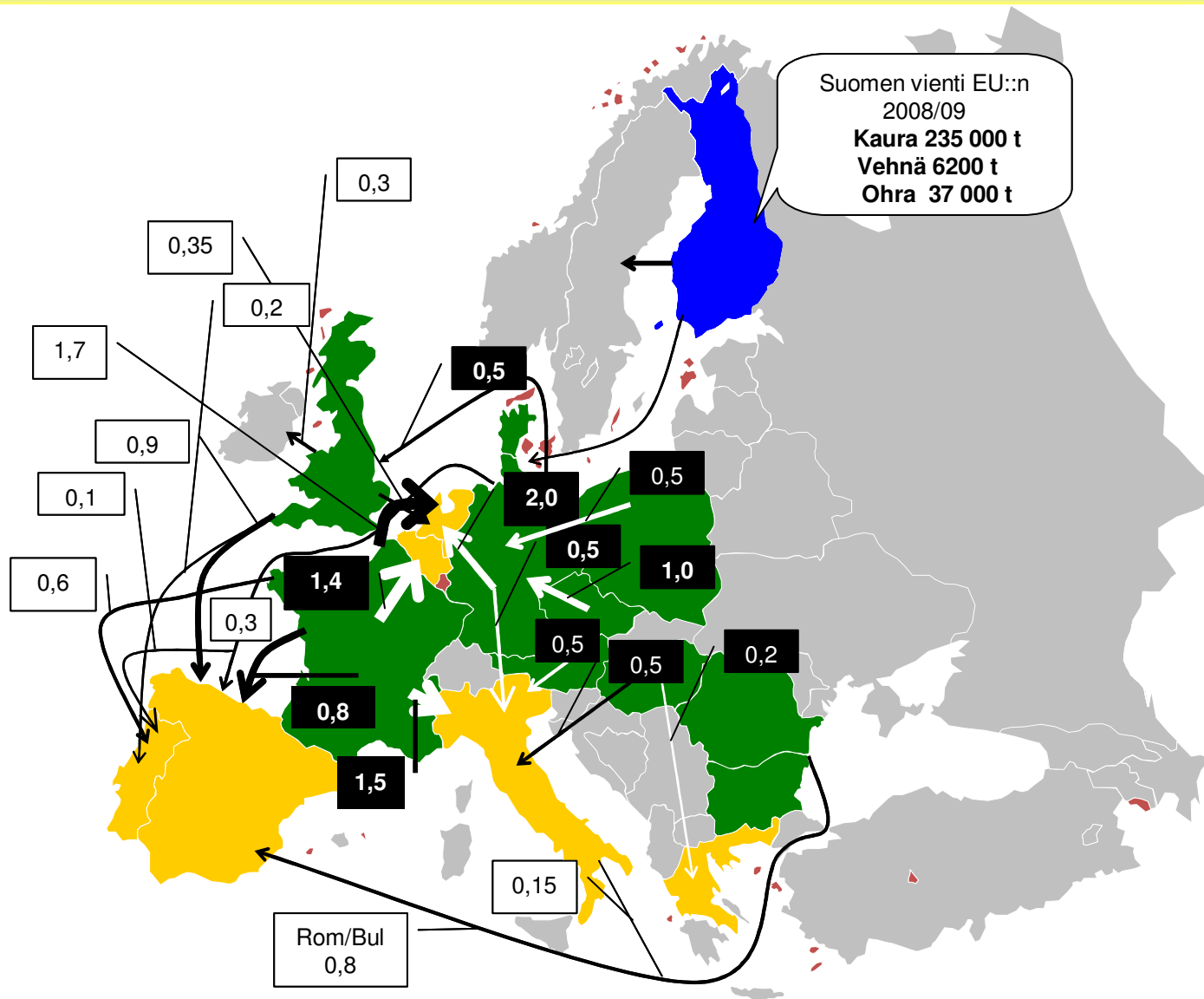
World soya production

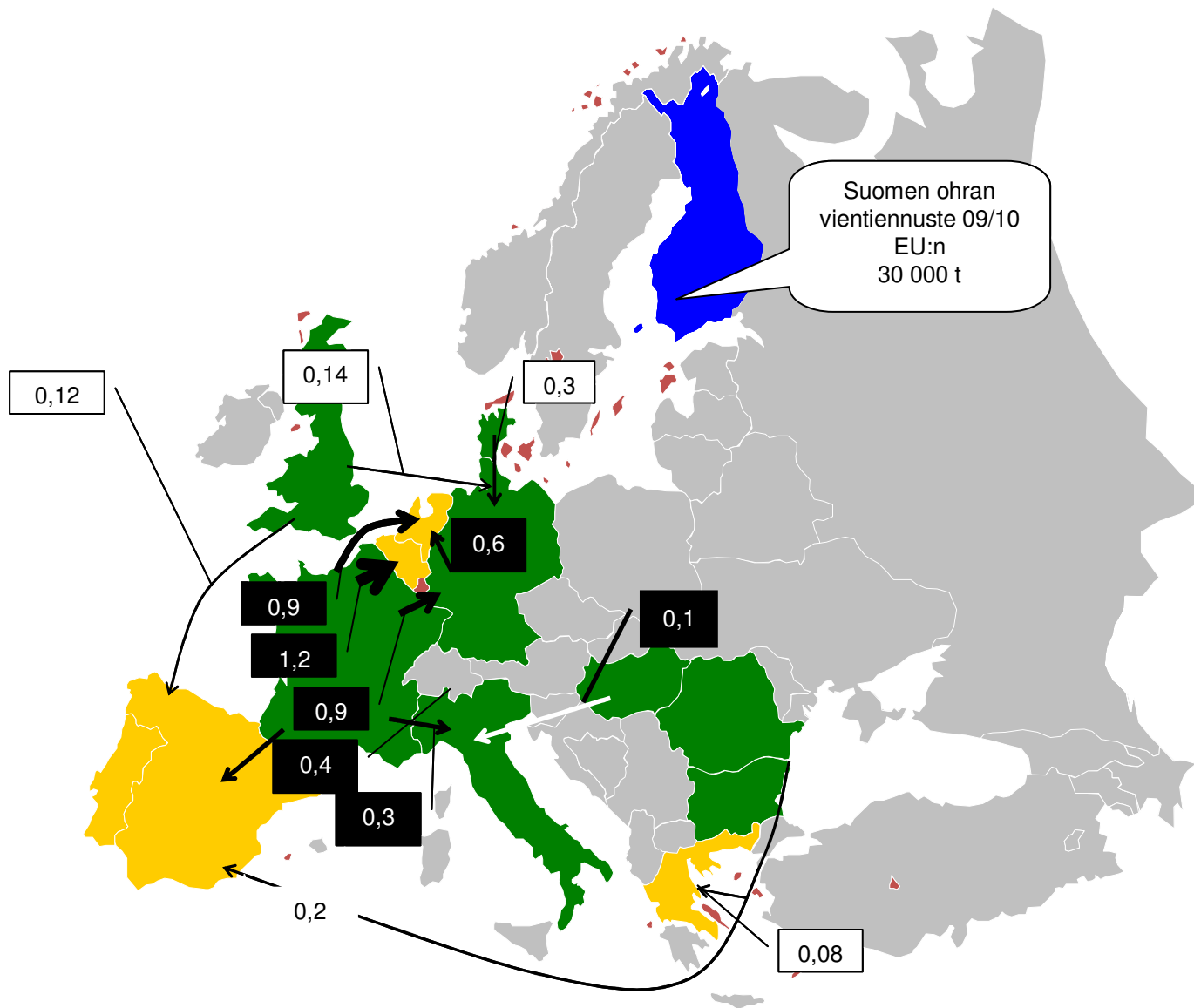
European Commission
Agriculture and Rural Development

Euroopan Vehnäkauppa 2008/09

Euroopan Ohrakauppa 2008/09

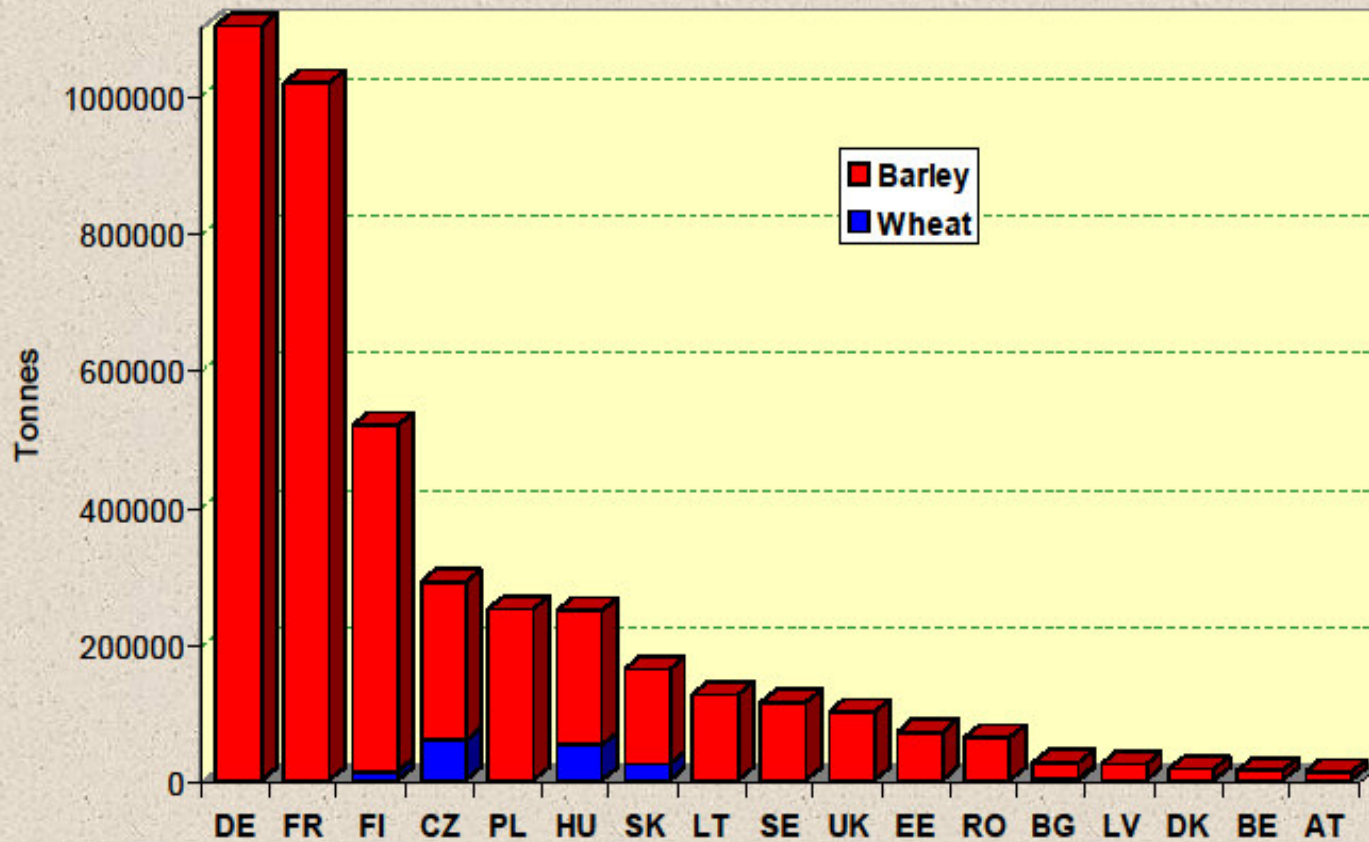

EU intervention : breakdown of 2009/2010 quantities accepted and under offer (4.4 mio t)

Commission

Agriculture and Rural Development

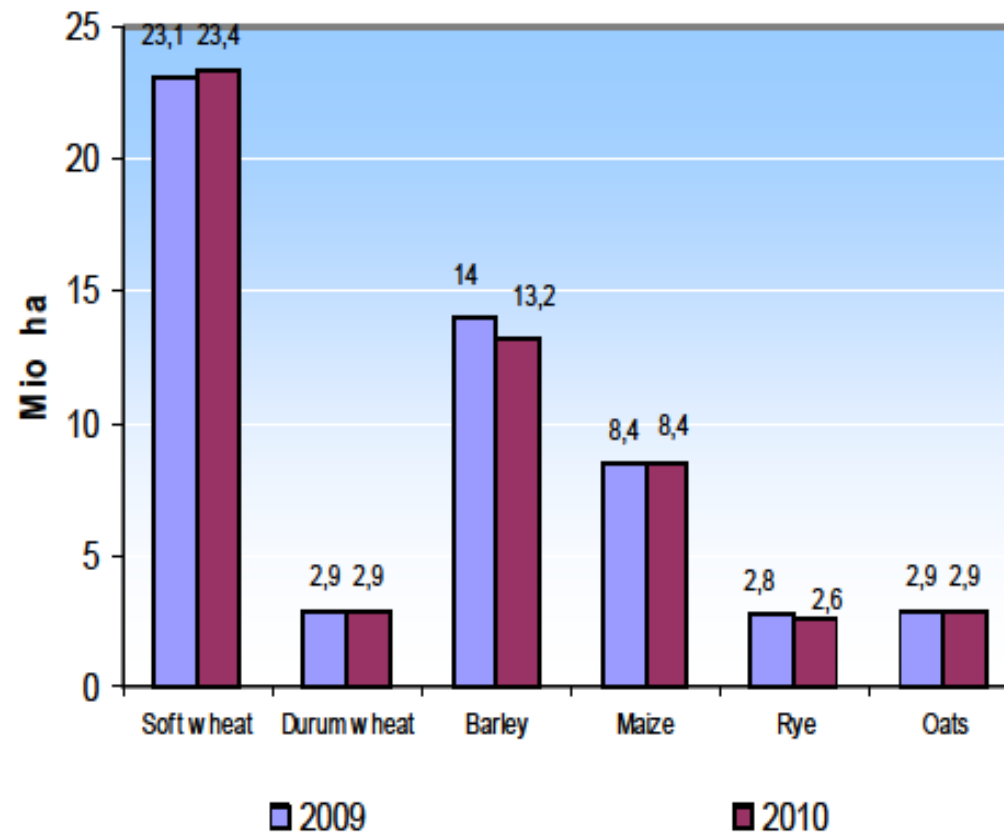
EU:n Interventio 2010/11

Interventio muutos satokaudella 2010/11

- Vehnää normaalisti 3 milj. tonnia alussa
- Sen päälle 3 milj. tonnia tarjous kilpailulla
- Ohraa → VAIN komission erillisellä päätöksellä
- Vain tarjouskilpailumenettelyllä → komissio avaa
- Avataan tietyille jäsenvaltiolle tai sen alueelle
- Vähimmäislaadulle laskettu hinta €/t
- Hinta korkeintaan viitehintaa (101,31 €/T)
- Ei kausiporrastusta
- Toimitus → toimitus hyväksymispäivä → 3kk
- Viimeistään kesäkuun loppuun mennessä
- sallittu määrä poikkeama -5% → ylityksestä ei makseta

EU 27 cereal area Total 09/10 : 58.9 mio ha

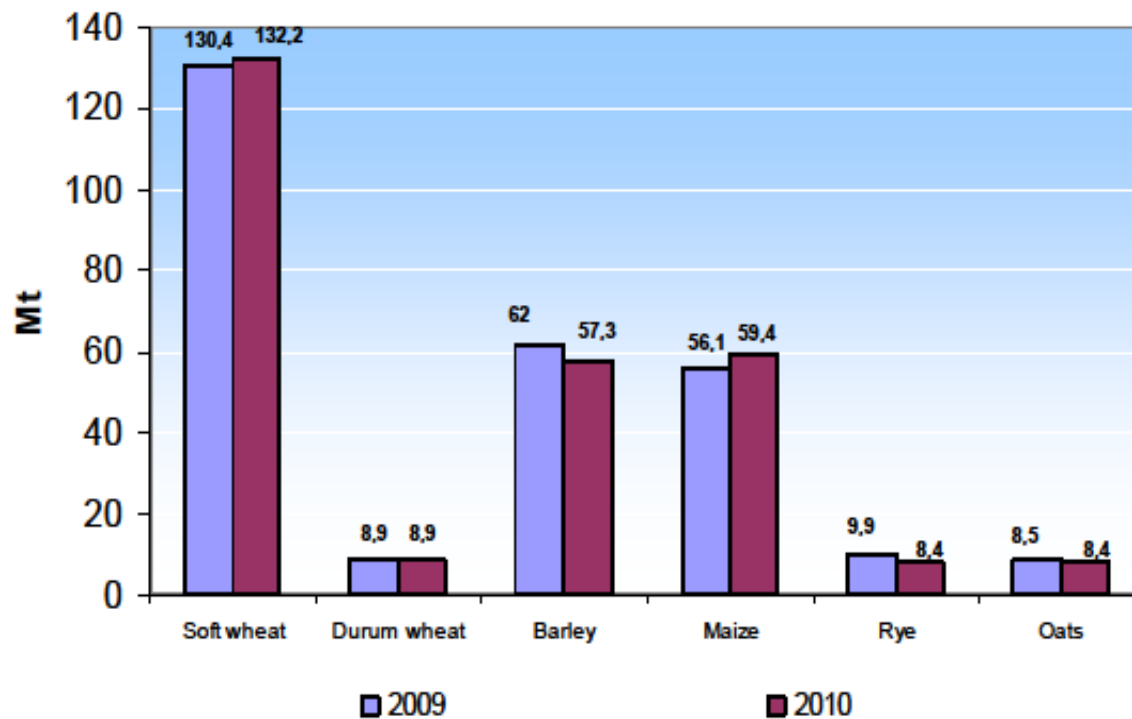
Total 10/11 : 58.2 mio ha

EU 27 cereal production

Total 09/10 : 293.9 mio t

Total 10/11 : 291.8 mio t

EU 27 cereal production comparison 2009/2010 for main cereals

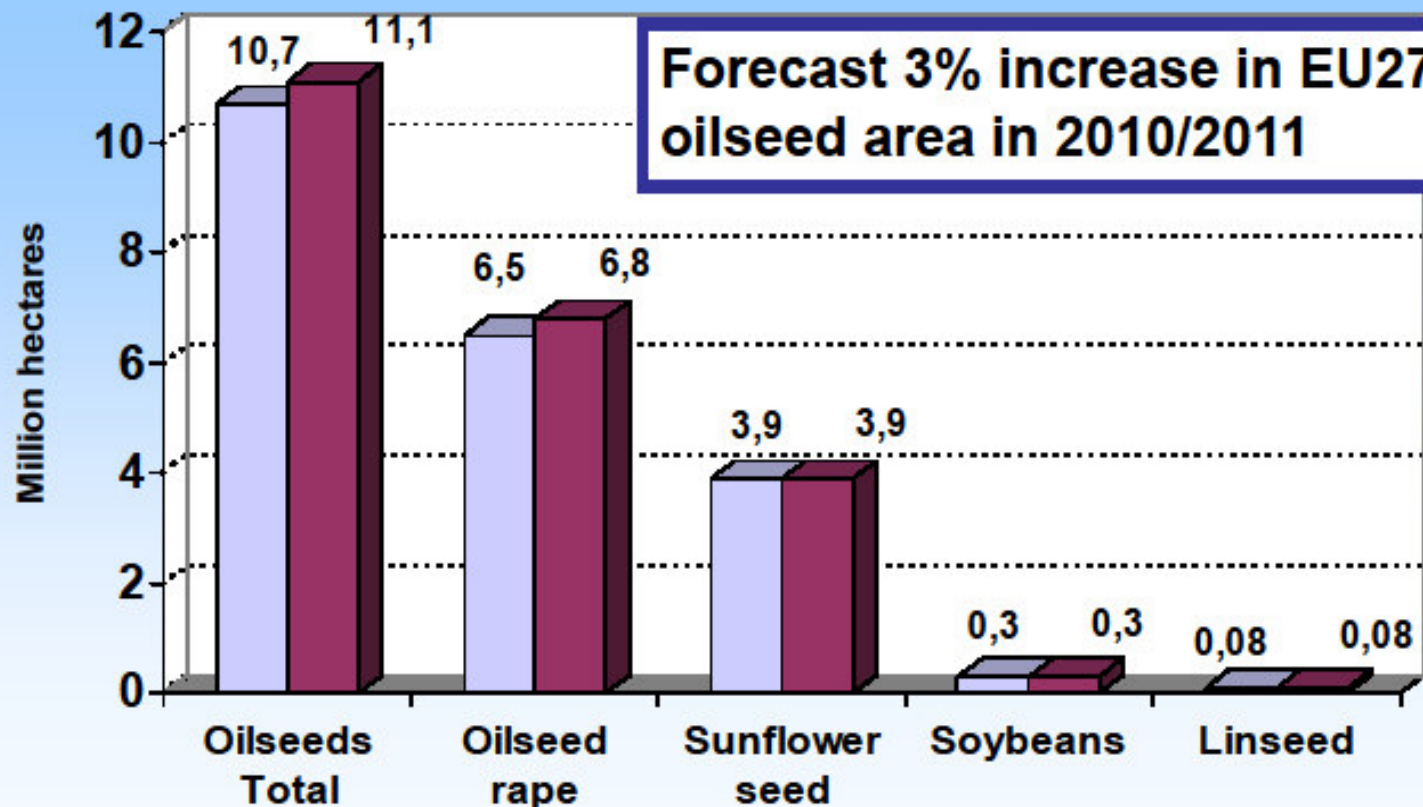

Mio t	2009	2010	%change 2010/2009
TOTAL	293,9	291,8	-1,1
Soft wheat	130,4	132,2	1,4
Durum wheat	8,9	8,9	-0,4
Barley	62	57,3	-7,8
Maize	56,1	59,4	5,8
Rye	9,9	8,4	-14,8
Oats	8,5	8,4	-1,8

EU27 Oilseeds area

European Commission
Agriculture and Rural Development

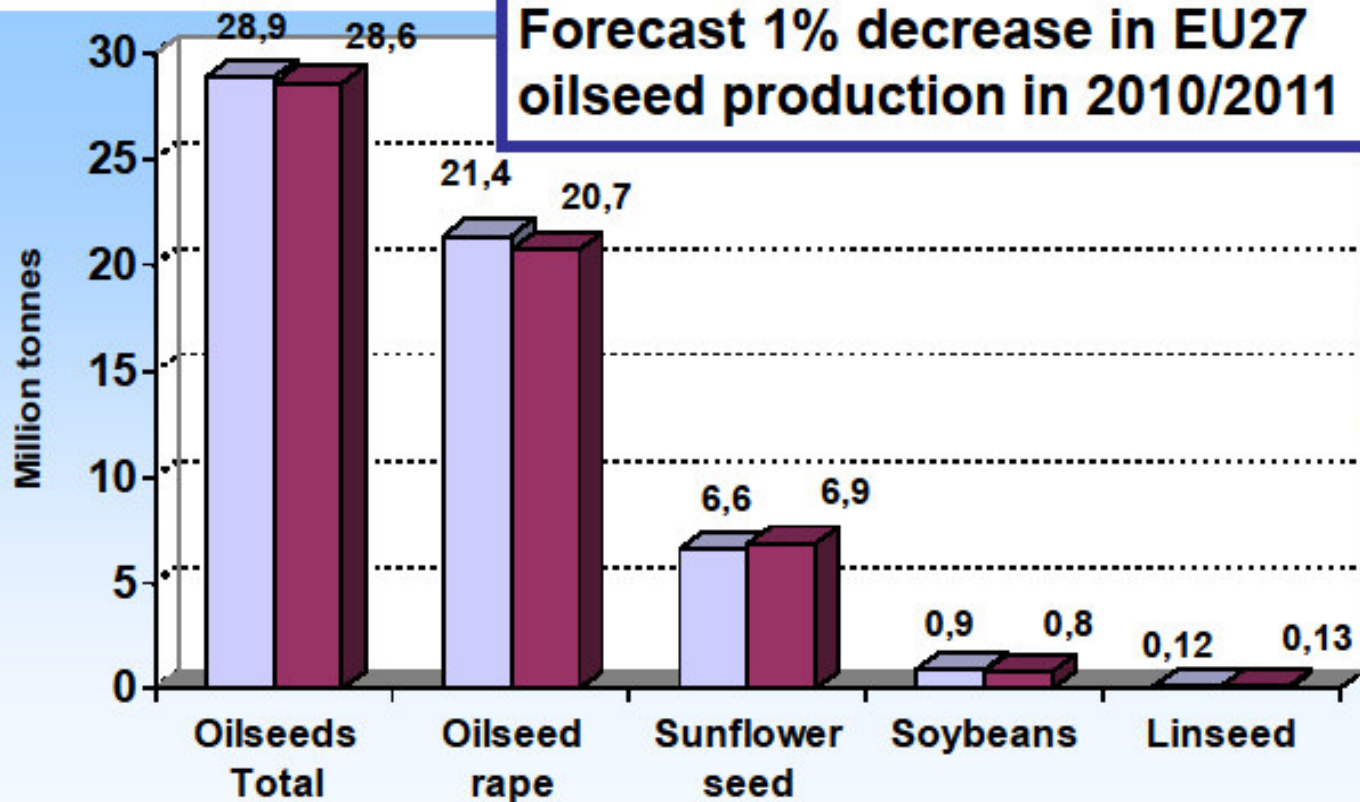
2009/2010

2010/2011 (F)

EU27 Oilseeds production

European Commission
Agriculture and Rural Development

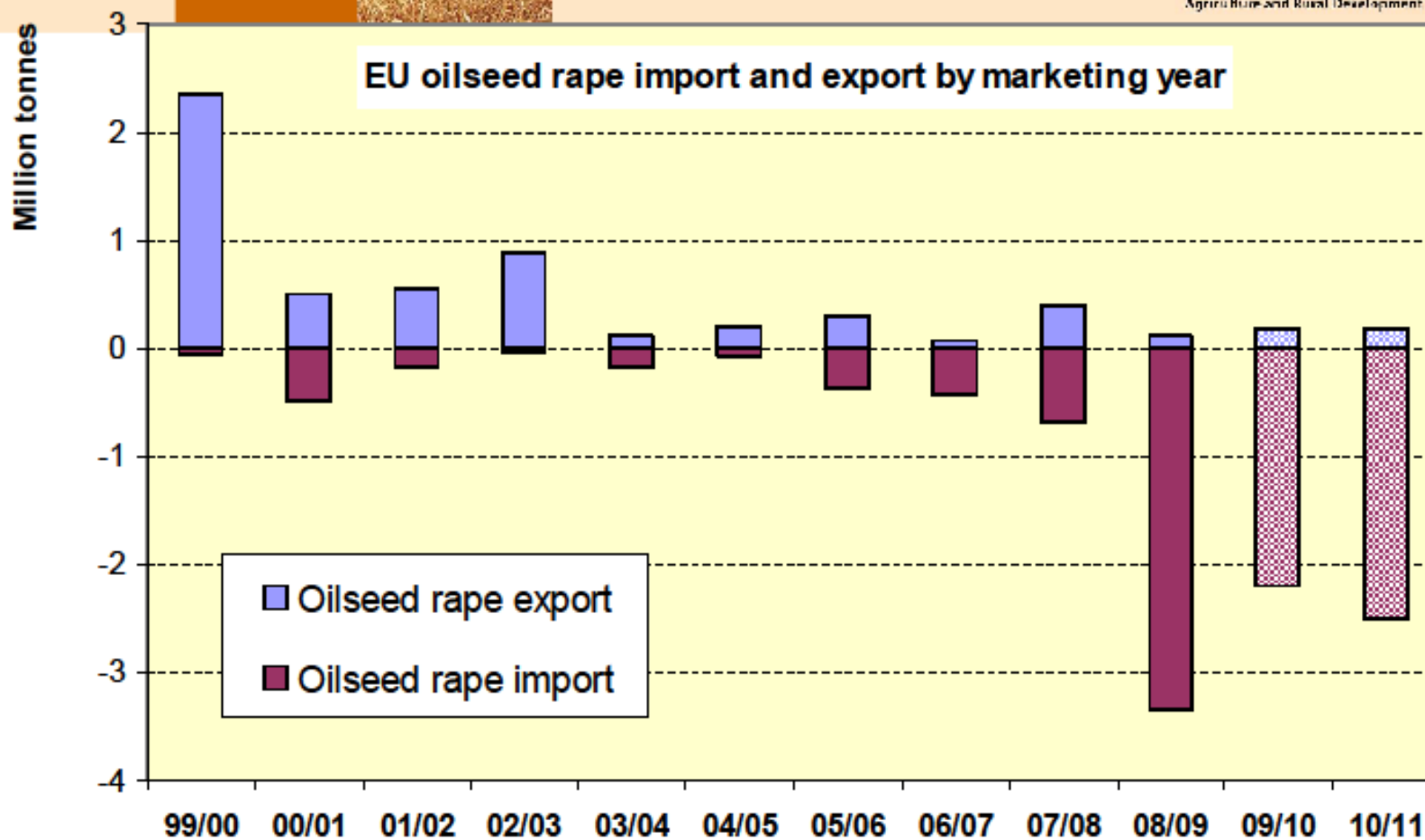
2009/2010

2010/2011 (F)

EU Oilseed rape trade - 1999/2011

European Commission
Agriculture and Rural Development

Intervention nykytilanne, Suomi

- Intervention on tähän asti tarjottu yli 600.000 tn
 - Ohraa noin 580.000 tonnia (tässä mukana 70.000 t ruoka apua)
 - Vehnää noin 20.000 tonnia
- Varastotilanne on kriittinen
 - Tilaa nyt noin 240.000 tonnille → muugan 60.000 tn mukana
 - Lisätilaa tarvitaan 200 – 250.000 tn → 140.000 tn lisää muugaan
- Intervention hyväksytyt viljat liikkuvat todella hitaasti
 - Toimitus aikoja annettu noin 170.000 tn
 - Varastoista otto tiloilla hidasta → väliaikaisia varastoja paljon
 - Vastaanotto puolella myös hidasta → väliaikaisia varastoja
- Logistiikka ongelmia näkösällä
 - Lannoitekuljetukset alkamassa
 - Kelirikko alkamassa
 - Vähemmän kuljetus kalustoa laman takia

Lähimarkkinan (Suomi) haasteet

- Rehuviljan ylitarjonta (tuotanto) → ohra
- Rukiin alituotanto
- Öljykasvien tuontia → 50 – 60% tarpeesta
- Kotimaisen valkuaisrehun alhainen omavaraisuus → noin 15%
- Myllyvehnän laatuongelmat → valkuainen
- Alentunut kysyntä → tärkkelys ja mallas
- Alhaiset hinnat → kaikki viljat
- Tukkoinen viljakauppa
- Ylisuuret varastot
- Pitää saattaa tasapainoon → jatkuvuutta

Miksi tässä tilanteessa

- 3 hyvää viljasatoa → kotimaassa
- 2 viimeisen vuoden alenevat viljamarkkinat → maailmanlaajuisesti
- Satokaudella 2008/09 vienti pieneni
 - Vienti oli noin 350 – 370.000 tn luokkaa (kaura, vehnä, ohra)
 - Normaalisti noin 500 – 700.000 tonnia (kaura, vehnä, ohra)
- Satokauden 2008/09 aikana varastot täyttyivät
 - Interventioviljaa noin 226.000 tonnia
- Aleneva kysyntä + alhainen hintataso maailmalla
 - Alkoi jo syksyllä 2008 ja jatkui yli vuodenvaihteen
 - Maatalousmarkkinat laman kourissa
- Kotimarkkinoilla aleneva kysyntä jo 2008 syksyllä
 - Tärkkelys teollisuus sekä mallastamot suurimpina
- Interventioon tarjottava viljamäärä noin 600.000 tn, voi olla suurempi
 - Ohraa suurin osa noin 550.000 tn +
 - Vehnää arvioitu noin 50.000 tn → voi olla suurempi

Viljelijän näkövinkkelistä

- Muuttuvat markkinat → suuri haaste
- Sopimustuotanto vielä pienimuotoista
- Vaihtelevat laatu standardit
- Hinnoittelu asiat
- Markkinaseuranta
- Riskienhallinta
- Tuotantopanosten hinnan muutokset
- Intervention muutos
- Tuki poliittiset muutokset
- Maatalouspolitiikka
- Maatalous taantumien kourissa

Miten vastata muutoksiin ?

- Parannettava viljamarkkinoiden seuranta ja analysointia.
- Ennakoidaan tulevaa kehitystä ja korjataan ennusteita, kun uutta tietoa saadaan.
- Käytetään useita tietolähteitä ja yritetään muodostaa niiden perusteella oma arvio ja mielipide markkinoista.
- Opitaan omista ja muiden virheistä.
- Tehdään oma riskienhallintastrategia.

Hallitse riskit

- Pääasia on tehdä (+) tulos → Voittoa
- Tavoitteena on selviytyä (hengissä) ja kasvaa
- **Tunne tuotantokustannuksesi !**
- Hinnoittelu ja myynti on toiminnan osa
- Älä jää miettimään ”menetettyjä hintoja”
- Tee **Markkinointi suunnitelma**

Miksi ”suurimmalla osalla” viljelijöistä on:

Täydellinen viljelysuunnitelma

Mutta

Puutteellinen markkinointi suunnitelma ?

Markkinointi suunnitelma

- Tuotantokustannus → tiedossa
- Markkina ymmärrystä pitää olla
- Tunnettava mahdolliset myynti / sopimus vaihtoehdot mitä omalta markkinalta löytyy

- Millä hinnalla hinnoittelen ?

Hinnoittelu esimerkki, (Vehnä)

Osuus %	Euro/tonni	Keskihinta
30	155	
25	145	148
20	135	
Markkinahinta	125	
40	115	
25	105	120
10	95	

Nouseva

Laskeva

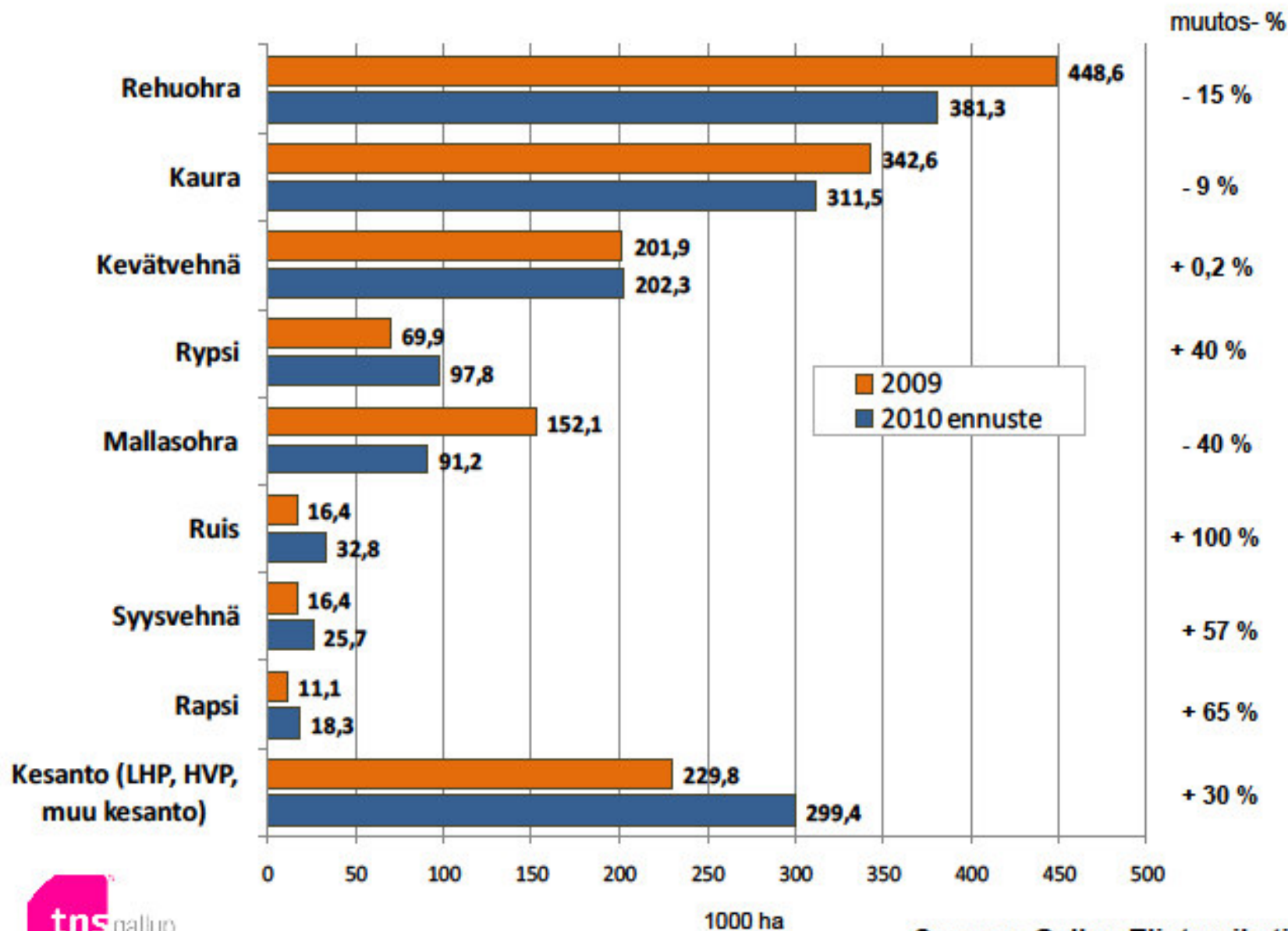
Joitakin neuvoja (USA)

- Älä hinnoittele yli 30% ennen kylvöä
- Älä hinnoittele yli 50% ennen kuin kasvusto on päässyt hyvään kasvuun
- Hinnoittele maksimissa 70 – 80% ennen puintia
- Tee harkittu ja markkinatilannetta seuraava varastointi päätös
- Seuraa koko kasvukauden aikana markkina kehitystä

Kevään 2010 muistilista

- Rypsi / Rapsi alan lisääminen → min. 50.000 ha lisää
- Vähentää ohran viljelyä → lisätä sopimustuotantoa
- Panostaa vehnän laatuun → valkuainen ylös
- Ottaa kevätruus mukaan viljelyyn
- Syysviljoja kylvöön → kasvipeitteisyysvaatimus täyttyy 2011
- Valkuaiskasvien viljelyn lisääminen → Härkäpapu, herne
- Kesanto mukaan viljely kiertoön → kasvukunnon ylläpitäminen
- Monimuotoisuus peltojen hyödyntäminen täysimääräisesti
- Sopimusviljelyn lisääminen → pitempiaikaisia sopimuksia

Toteutuneet pellonkäytön pinta-alat 2009 ja ennuste 2010

Oilseed rape / Wheat ratio

European Commission
Agriculture and Rural Development

Muistilista

- Opiskele viljamarkkinoiden perusasiat
 - Esim. www.vyr.fi, www.hgca.com, www.igc.com
 - Kaikki kotimaiset toimijat, alan lehdet, muut lehdet
- Seuraa markkinahintojen kehitystä
 - Kotimaisten toimijoiden sekä kansainvälisten toimijoiden kautta
- Pyri sopimukseen
- Muista myydä
- Selvitä tilojen välisen kaupan mahdollisuudet
- Hajauta markkinariskiä → sopimusrakenteella
- Sovi hinta etukäteen → ainakin osalle satoa
- Tarkastele myös seuraavaa satokautta
- Ole luotettava sopimus kumppani → Muista VILJAMARKKINOILLA EI PETETÄ

Onko kysyttävää !

Viljapohjainen etanoli (selvityksen tuloksia)

- Tukee EU:n uusiutuvan energian lisäämistavoitetta
- Tukisi myös kotimaisen valkuaisrehun raaka-aineen saantia
 - Raaka-ainetta, vilja, on saatavissa → Ohraa sekä vehnää
 - Ei haittaa elintarvike tai rehuteollisuuden raaka-aine saantia
- Ensimmäisen sukupolven laitos → bioetanoli laitos
 - Prosessin osaaminen jo olemassa
 - Ei sulje pois toisen sukupolven laitosta
- Raaka-aineena käytetään → ohraa sekä vehnää
 - Pääasiassa laadultaan teollisuudelle sopimatonta
- Kotimaista etanolia tarvitaan → 2020 EU velvoite 10%
 - Nyt tuonnin varassa → Brasiliasta
- Useimmissa EU maissa kyseinen laitos/laitoksia jo löytyy
 - Itävalta, Belgia, Puola, UK, Ranska, Saksa, Italia, Ruotsi, ...
- Haettava pitkäaikaista poliittista tahtotilaa → FIN, EU
- Investointituki puoli saatettava nopeasti kuntoon → FIN
- Kestävyys laskelma saatava ratifioiduksi → 31.03.2010 (TEM)
- Nopeasti päätös 1(2) laitoksen rakentamisesta
 - Sijoitus paikasta EI saa syntyä pitkää kädenvääntöä